

A patrusprezecea Olimpiadă internațională de lingvistică

Mysore (India), 25–29 iulie 2016

Rezolvările problemelor de la competiția individuală

Problema nr. 1 Cuvintele **bete'**, **dai'**, **naung**, **pano**, **sau** și **tama** reflectă direcția ultimei părți a călătoriei:

- **bete'** — peste râu;
- **dai'** — la deal;
- **naung** — la vale;
- **pano** — pe drum drept;
- **sau** — pe cursul inferior;
- **tama** — pe cursul superior.

Răspunsuri:

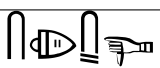
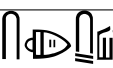

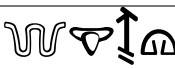

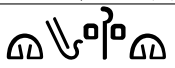

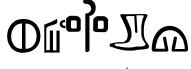

1. În cătunul **Kahangang**: **Lamaoä'** dai' di Palembang.
2. În cătunul **Kombeng**: **Lamaoä'** dai' di Palembang.
3. În cătunul **Kota**: **Lamaoä'** bete' di Bulung.
4. În cătunul **Kota**: **Lamaoä'** sau di Sohongang.
5. În cătunul **Palempang**: **Lamaoä'** naung di Bulung.
6. În cătunul **Palempang**: **Lamaoä'** sau di Kota.
7. În cătunul **Palempang**: **Lamaoä'** naung di Pahihuang.
8. În cătunul **Bulung**: **Lamaoä'** tama di Kota.
9. În cătunul **Bulung**: **Lamaoä'** naung di Pikung.
10. În cătunul **Panampo**: **Lamaoä'** pano di Kota.
11. În cătunul **Pikung**: **Lamaoä'** bete' di Bulung.
12. În cătunul **Pikung**: **Lamaoä'** tama di Kahangang.
13. În cătunul **Pikung**: **Lamaoä'** dai' di Panampo.
14. În cătunul **Tamonseng**: **Lamaoä'** bete' di Kahangang.
15. În cătunul **Tamonseng**: **Lamaoä'** dai' di Palembang.

Problema nr. 2 Direcția scrisului este de la stânga la dreapta. Cuvintele pot fi înscrise în trei moduri:

- prin logogramă;
- prin silabograme;
- printr-o logogramă și niște silabograme care reflectă, parțial sau în întregime, sunetul cuvântului.

n înaintea unei consoane niciodată nu se înscrie prin silabogramă.

(a)

1. runtiyas 'cerb'	B. CERB	H. CERB-ya-s(a)
2. patis 'picior'	E. PICIOR-s(a)	U. PICIOR
3. harnisas 'cetate'	J. ha-CETATE	O. CETATE-ni-s(a)-s(a)
4. iziyanta 'ei au făcut'	F. i-zi-ya-ta	T. i-zi-ya-ta
5. turpis 'pâine'	L. PÂINE	W. PÂINE-pi-s(a)
6. tarhunzas 'tunet'	S. TUNET-hu-za-s(a)	V. ta-TUNET-s(a)
7. hawis 'oaie'	C. ha-wa/wi-s(a)	K. OAIE-ha-wa/wi-s(a)
8. sanawas 'bun'	I. s(a)-na-wa/wi-s(a)	Q. BUN-wa/wi-s(a)
9. nimuwizas 'fiu'	M. ni-mu-wa/wi-za-s(a)	Y. ni-FIU-za-s(a)
10. zitis 'bărbat'	D. BĂRBAT	N. BĂRBAT-ti-s(a)
11. piyanti 'ei dau'	G. A DA	P. A DA-ya-ti
12. hantawatis 'rege'	A. ha-ta-wa/wi-ti-s(a)	X. ha-ta-REGE
13. istaris 'mână'	R. MÂNĂ	Z. i-MÂNĂ-s(a)

(b) 1. — tarhunzas ‘tunet’; 2. — nimuwizas ‘fu’.

- (c) 1. — ta;
2. — REGE (hantawatis);
3. — wa, wi;
4. — ta;
5. — s(a);
6. — ti, PICIOR (patis);
7. — zi, BĂRBAT (zitis).

Problema nr. 3 Reguli:

- Topică: S (O') O V
(S = subiect, O' = complement indirect, O = complement direct, V = predicat).

- substantiv:

– RĂDĂCINĂ

– număr:

* singular: -∅

* plural: $\begin{cases} -i & \text{după o consoană} \\ -:cci & \text{după o vocală} \end{cases}$

– caz:

* S: -∅

* O', O: $\begin{cases} -:g & \text{după o vocală} \\ -gi & \text{după o consoană sonantă} \\ -ki & \text{după o consoană nesonantă} \end{cases}$

- verb:

– timp (prezent **a-**, viitor **bi-**)

– RĂDĂCINĂ

– pentru cineva: ‘a da’ (la persoana I: **de:n**, la persoana II sau III: **tir**)

–

complement:	singular	plural
O', dacă există	-∅	-ccir (-C > ∅ -ccir)
în alte cazuri O	-∅	-ir

– timp: trecut **-s**, prezent/viitor **-r** (r > d | n __)

– subiect: pers. I sg. **-i**, pers. I pl./pers. III sg. **-u**, pers. III pl. **-a**

- (a) 1. **magasi argi ajomirra.**
Hoții ne lovesc.
2. **ay kanarri:g ba:bki alletirsi.**
Eu am reparat ușa pentru vecin.
3. **hanu tirti:g elirsu.**
Măgarul a găsit proprietarii.
4. **tirti argi kamgi de:ccirsa.**
Proprietarii ne-au dat cămila.
5. **ay darbadki bija:ndi.**
Eu voi cumpăra găina.
- (b) 6. *Vecinii îi dau salba proprietarului.*
kanarri:cci tirtki beyye:g atirra.
7. *Tânărul a cumpărat câinele pentru noi.*
jahal argi walgi ja:nde:ccirsu.
8. *Noi îl vom fura.*
ar mangi bima:gru.
9. *Proprietarii au lovit hoții.*
tirti magasi:g jomirsa.
10. *Câinii au găsit găinile pentru laș.*
wali sarka:ygi darbadi:g eltirsa.

Problema nr. 4

(a)	1. gu-na vaala	apă-posesor	canoe	c.	<i>canoe</i>
	2. ka'ik	tablou/umbră		g.	<i>tablou, umbră</i>
	3. ka'ik-gu	tablou+apă		j.	<i>oglinză</i>
	4. kla-wun	a obține-pers. I sg.		i.	<i>am obținut</i>
	5. laavu	banană		a.	<i>banană</i>
	6. laavu-ga vi'	carte+a vedea		n.	<i>a citi</i>
	7. laavu-ga	banană+frunze		d.	<i>carte</i>
	8. ni'bu	pământ		o.	<i>pământ</i>
	9. ni'bu-na vaala	pământ-posesor	canoe	h.	<i>automobil</i>
	10. nya-ka'ik	soare+tablou		l.	<i>ceasornic</i>
	11. vi	suliță		m.	<i>suliță</i>
	12. vi'-wun	a vedea-pers. I sg.		k.	<i>am văzut</i>
	13. walini'ba-na bâk	oameni albi-posesor	porc	b.	<i>vacă</i>
	14. walini'ba-na gu	oameni albi-posesor	apă	e.	<i>băutură carbogazoasă, alcool</i>
	15. walini'ba-na vi	oameni albi-posesor	suliță	f.	<i>pușcă</i>
- (b) 1. **vaala** — *canoe*
2. **gu** — *apă*
3. **vi'** — *a vedea*

Cuvântul **vaala** este un sinonim al cuvântului **guna vaala** 'canoe'. Expresia mai recentă **guna vaala** (lit. 'canoe de apă') a început să fie utilizată pentru că poporul iatmul a

făcut cunoștință cu automobilul (și avionul), astfel încât **vaala** a început să-și lărgască treptat sensul.

- (c)
1. *porc* — **bâk**
 2. *frunze de banană* \equiv *carte* — **laavuga** (din cauza asemănării de formă și material)
 3. *soare* — **nya**
 4. *oameni albi* — **walini'ba**

Problema nr. 5 Cuvintele din problemă se constituie dintr-o rădăcină și până la trei sufixe. Fiecare sufix poate provoca eliziunea vocalei precedente:

	posesor	caz	
sufixele orale	-p'a -sa	-p'a -t'a	-psa -txi
	întotdeauna suprimă vocala	suprimă vocala, dacă ea face parte dintr-un alt sufix, însă o păstează, dacă ea ține de rădăcină	
sufixele nazale	-nha, -ma	-na	
	suprimă vocala, dacă ele își păstrează propriile vocale, însă o păstrează, dacă și le pierd pe ale lor		

Răspunsuri:

- (a)
1. **utnhantxi** — *este în casa mea?*
 2. **yapp'psa** — *și câmpul lui*
 3. **yapup'psa** — *și prin câmp*
- (b)
4. *stânca noastră₁₊₂* — **qaqsa**
 5. *în colțul tău* — **chushumna**
 6. *și în colțul tău* — **chushmanpsa**
 7. *și din colțul tău* — **chushumt'psa**
 8. *este din peșteră?* — **aq'it'txi**
 9. *este casa?* — **utatxi**